

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 14. března 2019 **odvolání obžalovaného I. V. , narozeného** proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. ledna 2019 č. j. 2 T 4/2018 – 309, a následně rozhodl a

oznámil takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání **zamítá** .

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 1. 2019, č. j. 2 T 4/2018 - 309 byl obžalovaný I. V. uznán vinným pokračujícím zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku za což mu byl podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání šesti a půl (6,5) let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou (dále též „rozsudek soudu prvního stupně“).
2. Podle skutkových zjištění soudu spáchal obžalovaný I. V. (dále též „obžalovaný“) uvedený pokračující zvláště závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku tím, že
„v přesně nezjištěných dnech v období od 11. 2. do 10. 3. 2017 ve svém bydlišti v bytě na adrese a na dalším nezjištěném místě poblíž v kabíně kamionu, který řídil v rámci svého zaměstnání, nejméně ve čtyřech případech líbal na genitálních nezletilou poškozenou S. , narozenou a zasnouval ji pohlavní úd do vagíny a vykonal pohlavní styk, přestože znal věk, intelekt, mravní a rozumovou vyspělost nezletilé poškozené jako mladší sestry své partnerky a nezletilá poškozená vzhledem k těmto okolnostem nebyla schopna chápat smysl jeho jednání a jeho důsledky a nebyla schopna posoudit význam odporu proti takovému jednání a dát najevo neshlas s takovým jednáním.“
3. Proti tomuto rozsudku podal prostřednictvím své obhájkyne odvolání obžalovaný, které směřuje do výroku o vině i do výroku o trestu. Odvoláním je napadán i procesní postup v nalézacím řízení. Obžalovaný má za to, že napadený rozsudek trpí vadou, která spočívá v nejasnosti a neúplnosti skutkových zjištění potřebných, pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti. V tomto směru se soud neřídil direktivou § 2 odst. 5 tr. řádu, kdy neprovedl dokazování v rozsahu nezbytném pro meritorní rozhodnutí. Uvedl, že soud neprovedl stěžejní důkaz, a sice výsledkem svědkyně F. , která uvedla podstatné okolnosti týkající se poškozené a současně uvedla, že pachatelem trestné činnosti by měl být někdo jiný. Výsledkem svědkyně F. mohlo dojít ke změně skutkového stavu věci a neprovedení tohoto důkazu je porušením práva spravedlivý proces - neprovedením důkazu. Právě jeho provedením může vyvstat jiný skutkový stav, což soud bez provedení tohoto výsledku nemůže hodnotit a nalézací soud nemůže předpokládat jakého významu a jakého obsahu by byla svědecká výpověď svědkyně . Není možné, aby soud tento důkazní návrh bez dalšího odmítl, když navíc v přípravném řízení konkrétně tato svědkyně uváděla po zákonném poučení skutečnosti, které bezesporu mění důkazní situaci a skutkový děj a tedy skutkový stav věci. Dále je třeba zmínit, že svědkyně B. uvedla, že pachatel je jiná osoba, než obžalovaný. Svědkyně uvedla, že

pachatelem je starší bratr P. Š., který ji měl znásilnit, dále uvedla, že poškozenou znásilnil i partner její starší sestry. K těmto tvrzením soud neprovedl žádný důkaz, neodstranil rozpory ve výpovědích, provedením dalších doplňujících důkazů. Zejména se dále nezabýval tvrzeními svědkyně B., nezjišťoval, kdy mělo dojít ke znásilnění jejím starším bratrem, který s poškozenou i bydlí. Rovněž soud rezignoval na provedení dokazování ve vztahu k partnerovi starší sestry poškozené, který měl poškozenou rovněž znásilnit. Nutnost provedení důkazů právě v návaznosti na obsah svědecké výpovědi svědkyně byla zcela na místě, zvláště za situace, kdy svědkyně popsala velmi závažné skutečnosti, z nichž vyplývá, že pachatelem byla zcela jiná osoba, potažmo osoby. Soud měl v tomto směru odstranit rozpory a minimálně se velmi důkladně zabývat těmito tvrzeními svědkyně ve vztahu možnosti znásilnění poškozené jinými osobami, než obžalovaným. Za této situace měl soud časově zařadit tyto útoky jiných osob, a vyloučit možnost, že se tak nestalo právě v době, kdy se měl trestné činnosti dopouštět obžalovaný. Vyjádřil se též k závěrům znaleckých posudků a k dalším důkazům. Soud zcela ignoroval zprávu Základní školy ze které vyplývá, že poškozená trpí lhavostí, kdy své prožitky interpretuje zcela jinak, zejména způsobem, který v konečném důsledku bude pro ni samou příznivý. Soud k tomuto závěru nepřihlédl vůbec, nebo tyto skutečnosti nezohlednil při posuzování obecné věrohodnosti poškozené. Na celé věci je zvláštní i tvrzení poškozené, která uvedla, že obžalovaného nechce do smrti vidět, ale s ohledem na výše popsaný incident dne 2. 2. 2019 a další poškozená sama od sebe vyhledává přítomnost obžalovaného, přitom takto se standardně nechová oběť sexuální trestné činnosti. Chování poškozené spíše svědčí o tom, že si vše vymyslela a obžalovaného svou výpovědí křivě obvinila. Ohledně motivu poškozené obžalovaný uvedl, že dokud sloužil a pomáhal rodině poškozené, bylo vše v pořádku, od doby kdy přestal, nastal problém, který má příčinnou souvislost se zcela vymyšleným příběhem poškozené o znásilnění obžalovaným. Závěrem uvedl, že za stávající důkazní situace není možno učinit závěr o vině obžalovaného a s plným respektováním ústavně zaručené zásady *in dubio pro reo*, kdy není-li v trestním řízení dosaženo praktické jistoty o skutkovém stavu věci a vině obžalovaného, je nutno rozhodnout v jeho prospěch. Z těchto důvodů proto navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

4. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozsudku, proti němuž bylo obžalovaným podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Následně dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného nelze shledat důvodným.
5. Pokud se týká řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, toto žádnými podstatnými vadami netrpí. Skutková zjištění učiněná soudem I. stupně pak odvolací soud považuje za správná a úplná, kdy neshledává extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a obsahem jednotlivých provedených důkazů. Odvolací soud má za to, že i přes níže zmíněná specifika tr. řízení soud I. stupně v potřebném rozsahu zjistil skutkový stav věci, o němž nevznikají důvodné pochybnosti. Tyto důkazy pak hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Soud I. stupně v daném případě postupoval v souladu s ust. § 2 odst. 5, 6 tr. řádu. V souladu s ust. § 89 tr. řádu provedeným dokazováním v nezbytném rozsahu zjistil skutečnosti o tom, zda se skutek uvedený v obžalobě stal, zda je spáchal obžalovaný, podstatné okolnosti mající vliv na posouzení závažnosti činu. Soud I. stupně pak za důkaz v této tr. věci vzal vše, co může přispět k objasnění věci, tedy obsah výpovědi nezletilé poškozené a dalších svědeckých výpovědí, znaleckých posudků, jakož i listinných důkazů důležitých pro posouzení projednávané tr. věci obžalovaného. Současně se v potřebném rozsahu vypořádal s obhajobou obžalovaného. Lze tedy konstatovat, že

obžalovanému v tomto řízení nebylo nijak upřeno právo na tzv. spravedlivý proces a jeho ústavní práva tak byla v potřebném rozsahu šetřena (srov. Listinu základních práv a svobod; §§ 38, 40 zák. č. 2/1993 Sb. či čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod publikované pod č. 209/1992 Sb.). V tomto směru nebyla porušena ani zásada kontradiktornosti řízení ve vztahu k možnosti klást otázky nezletilé poškozené a to prostřednictvím obhájkyne obžalovaného.

6. Nezl. poškozená P. Š. má podle § 2 odst. 2, odst. 4 písm. d) zák. č. 45/2013 Sb. o obětech tr. činů v tomto tr. řízení statut zvlášť zranitelné oběti. Ustanovení § 20 cit. zákona pak stanoví způsob výslechu osoby s tímto statutem. Znalkyně pak nedoporučila opakování výslechu nezletilé v tomto tr. řízení a to nejen proto, aby tak nedocházelo tzv. sekundární viktimizaci oběti tr. činu ale rovněž z důvodu úrovně mentálního a osobnostního vývoje poškozené. Výslech nezletilé byl proveden policejním orgánem po zahájení trestního stíhání obžalovaného dne 8. 8. 2017 ve zvláštní místnosti určené pro výslech nezletilých obětí tr. činů, přičemž výslechu nezletilé poškozené byla přítomna pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD), a dále znalkyně z odvětví psychologie PhDr. Maněnová. Obhájkyne obžalovaného byla včas o tomto procesním úkonu vyrozuměna, avšak svojí účast omluvila z důvodu účasti na jednání soudu. Tento procesní úkon byl tedy proveden v souladu s ust. § 102 odst. 1 tr. ř. I když soud I. stupně původně postupoval správně dle § 102 odst. 2 tr. ř. a v hl. líčení pak provedl tento důkaz přehráním výpovědi nezl. poškozené z připojeného videozáznamu, nová skutečnost v podobě zahájení úkonů tr. řízení ve vztahu k podezřelému J. Š. (staršímu bratrovi nezl. poškozené) pro identický tr. čin, pro který je stíhán obžalovaný, jej správně vedla k nutnosti opakování výslechu nezl. poškozené v rámci řízení před soudem I. stupně. Odvolacímu soudu je známo, že Ústavní soud ČR klade důraz na nutnost zachování kontradiktornosti řízení, zajištění možnosti řádné obhajoby obžalovaného, jakož i zachování práva na spravedlivý proces (srov. rozh. ÚS 142/2004; § 20 odst. 4 zák. č. 45/2013 Sb.). V daném případě tato kontradiktornost byla zajištěna tím, že alespoň jedenkrát v průběhu tohoto tr. řízení měl obžalovaný (prostřednictvím své obhájkyne, když byl obžalovaný po čas jejího výslechu vykázan z jednací síně) možnost klást nezletilé poškozené otázky či vznášet připomínky proti obsahu její výpovědi. Současně byla opět výslechu nezl. poškozené přítomna shora uvedená znalkyně, která následně ústní formou doplnila svůj znalecký posudek. V souladu s tr. řádem pak byly před soudem I. stupně provedeny i ostatní důkazní prostředky.
7. Odvolací soud pak shledává napadený rozsudek správným i po formální stránce, kdy jeho výroková část i odůvodnění odpovídá všem kritériím uvedeným v ust. § 120, § 125 tr. řádu. V odůvodnění napadeného rozsudku pak soud I. stupně v potřebném rozsahu vyložil, jaké skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel, jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když dospěl k závěru, že jednání obžalovaného vykazuje zákonné znaky shora uvedeného tr. činu. Odvolací soud nechce za dané situace opakovat to, co již bylo přiléhavě uvedeno v odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž s touto argumentací soudu I. stupně se ztotožňuje a v podrobnostech na ní zcela odkazuje. Navíc je třeba uvést, že hodnocení důkazů je výsadou nalézacího soudu a pokud jím učiněné právní i skutkové závěry jsou v souladu s provedenými důkazy, není důvodu na rozhodnutí soudu I. stupně cokoli měnit.
8. K uplatněným procesním námitkám obžalovaného, které se týkají tzv. opomenutých důkazů v podobě neprovedení opětovného výslechu sv. M. Š., a dále výslechu A. F. a U. F. před soudem I. stupně, lze konstatovat, že již soud I. stupně se s těmito návrhy vypořádal a pod bodem ad 21) odůvodnění napadeného rozsudku v potřebném

rozsahu zdůvodnil, proč tyto důkazy pro posouzení věci považuje za nadbytečné. Podle respektované judikatury ÚS (srov. např. I. ÚS 32/95) soud nemusí nutně vyhovět všem návrhům stran na provedení důkazů za situace, kdy důkazy již provedené poskytují dostatečný podklad pro rozhodnutí ve věci a je zřejmé, že další důkazy nemohou závěry soudu zvrátit (srov. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 6 Tdo 1389/2012). Ve veřejném zasedání pak odvolací soud jednak z vlastní iniciativy a jednak k návrhu a v rozsahu vymezeným obžalovaným doplnil dokazování.

9. Obžalovaný předložil dopis, o němž prohlásil, že je psaný nezl. poškozenou (pozn. nedatovaný) a dále obsah komunikace na sociální síti Messenger mezi jeho družkou a nezl. poškozenou. Ze zprávy policejního orgánu (ze dne 19. 2. 2019) jakož i připojeného usnesení Policie ČR, KŘP [REDAKCE] kraje ze dne 11. 1. 2019 (pr. moc 19. 1. 2019) č. j. KRPK-77764-25/TČ-2018-190070, odvolací soud zjistil, že policejní orgán dle § 159a odst. 1 tr. ř. odložil tr. věc podezření ze spáchání identického skutku pro který je obžalovaný tr. stíhán, ze kterého byl podezřelý starší bratr nezletilé poškozené J. [REDAKCE] Š. [REDAKCE], nar. [REDAKCE].
10. Ani takto doplněné dokazování nemůže dle názoru odvolacího soudu zvrátit skutkové závěry soudu I. stupně. Již v průběhu hl. líčení před soudem I. stupně byl obžalovaným předložen dopis psaný nezl. poškozenou (datovaný dne 3. 11. 2018), v němž uvádí, že jí neznásilnil obžalovaný, nýbrž její bratr J. [REDAKCE] Š. [REDAKCE]. Byla rovněž připojena část facebookové komunikace mezi nezl. poškozenou a její sestrou M. [REDAKCE] Š. [REDAKCE]. Soud I. stupně pak obsah těchto listin konfrontoval s výpovědí nezl. poškozené učiněné v hl. líčení a na str. 19 napadeného rozsudku pak uzavírá, proč považuje především obsah předloženého dopisu za účelově vyhotovený, s cílem vyvinut obžalovaného z uvedené tr. činnosti. K tomuto závěru pak přispívá i postup policejního orgánu ve věci podezřelého J. [REDAKCE] Š. [REDAKCE], který aniž by vyčkával právní moci tr. řízení proti obžalovanému, již dne 11. 1. 2019 věc odložil. Obsah nyní předkládaného dopisu obžalovaným tak nemůže mít na posouzení věci žádný vliv. Stejně tak předložený výpis komunikace na sociální síti nemůže sám o sobě ani ve spojení s jinými, již provedenými důkazy, vést k odlišnému závěru o vině obžalovaného.
11. Soud I. stupně věnoval stěžejnímu důkazu, tj. výpovědi nezl. poškozené P. [REDAKCE] Š. [REDAKCE] potřebnou pozornost, přesvědčivě a logicky vysvětlil, proč její výpověď ve vztahu k jednání obžalovaného vůči její osobě, v němž jsou spatřovány zákonné znaky uvedeného tr. činu, považuje za věrohodnou. K tomu mu pak významným způsobem napomohl i zmíněný znalecký posudek PhDr. Maněnové. Posouzení konkrétní věrohodnosti této svědecké výpovědi je však věcí skutkovou a náleží soudu I. stupně v rámci tzv. volného hodnocení všech provedených důkazů. I zde odvolací soud žádných pochybení na straně nalézacího soudu neshledal.
12. Soud I. stupně se rovněž důsledně zabýval i otázkou použité právní kvalifikace. Zde se rovněž odvolací soud přesvědčil, že užití právní kvalifikace dle i ust. § 185/1, 2a), 3a) tr. zákoníku je zcela přiléhavé a má oporu v provedeném dokazování. Soud I. stupně se pod bodem ad 22) odůvodnění napadeného rozsudku velmi podrobně zabývá výkladem pojmu „bezbrannost“ (srov. R 43/1994), jednoho z alternativních zákonných znaků základní skutkové podstaty zločinu znásilnění (§ 185 odst. 1 tr. zákoníku). I když bylo nezl. poškozené v době spáchání činu již [REDAKCE] roků a bylo by lze na první pohled dospět k závěru o dostatečné psychické i fyzické vyspělosti nezl. poškozené, aby se mohla atakům obžalovaného ubránit a dát mu dostatečně svůj projev nesouhlasu najevo, tak tomu v tomto konkrétním případě ve skutečnosti nebylo (srov. např. 3 Tdo 1279/2013; rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 2 To 12/2013). Soud I. stupně správně napřel svojí pozornost na přítomnost tzv. psychické bezbrannosti u obžalované a to

velmi pečlivě rozebírá na str. 20 svého rozhodnutí. Stav bezbrannosti je vždy pojmem vztahovým, který nevyjadřují pouze okolnosti na straně oběti, nýbrž zahrnuje rovněž okolnosti jak na straně pachatele, tak i další okolnosti případu. Vedle samotného způsobu provedení útoku, jeho místa a času, půjde také o osobnost pachatele a jeho fyzické dispozice, vztah pachatele k oběti, včetně jejich dřívější sociální interakce a případných zkušeností oběti s pachatelem, a v případě blízkých osob také například širší aspekty rodinných vztahů. Všechny tyto okolnosti jsou totiž pachateli předem známy, a jsou jím maximálně využívány k dosažení jeho cíle (srov. 11 Tdo 782/2014).

13. Pokud se pak týká výše a druhu uloženého trestu, i zde nelze konstatovat, že tento byl uložen v rozporu s ust. §§ 37-39 tr. zákoníku. Soud I. stupně pod bodem ad 23) odůvodnění napadeného rozsudku velmi podrobně rozebírá osobní poměry obžalovaného, jeho trestní minulost (kdy se na něj v okamžiku ukládání trestu hledí, jako by nebyl odsouzen), výši uloženého trestu z hlediska rozpětí zákonné trestní sazby ust. § 185 odst. 3 tr. zákoníku, jakož i přitěžující okolnosti, které na straně obžalovaného shledal. I odvolací soud shledává trest uložený při spodní hranici zákonné trestní sazby odpovídajícím všem okolnostem případu (zejm. počtu dílčích útoků). Nejde tedy o trest zjevně nepřiměřený, který by odůvodňoval postup ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř. Rovněž výrok o zařazení obžalovaného pro výkon trestu odnětí svobody do věznice s ostrahou odpovídá zákonnému ustanovení § 56 odst. 2 tr. zákoníku. Pouze by ve vztahu k tomuto výroku soudu I. stupně odvolací soud poznamenal, že vykazuje toliko formální vadu, kdy je nadbytečně citován i odstavec 1) písm. a) § 56 tr. zákoníku.
14. Z těchto všech shora uvedených důvodů proto odvolací soud odvolání obžalovaného jako nedůvodné zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný. Za splnění podmínek § 265a a § 265b trestního řádu však lze proti němu podat **dovolání**, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) trestního řádu nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 14. března 2019

JUDr. Luboš Vrba v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Tereza Petrová

Štěpánka
Kápičková
Digitálně podepsal Štěpánka
Kápičková
ORL-CZ-2.5.4.97-NTRCZ-00215651,
=Vnitřní soud v Praze [IC 00215651],
ou=Vnitřní soud, ou=8146,
cn=Štěpánka Kápičková,
ou=Kápičková, givenName=Štěpánka,
serialNumber=13856,
title=Vedoucí kanceláře
Datum: 2019.03.18 10:00:21 +01'00'